

13. DRAAMAN PERUSTEET

Käsitteet: kohtaus, käännekohta, konflikti, parenteesi

Draama = näytelmäkirjallisuus

- teatteriesitykset
- käsikirjoitukset
 - näytelmät
 - elokuvat
 - sarjat

Draamatekstit on tarkoitettu ensisijaisesti esitettäviksi.

Dramatisointi tarkoittaa draamatekstin muuttamista teatteriesitykseksi. Ohjaajan ja **dramaturgin** tekemät päätökset voivat muuttaa alkuperäistä tekstiä, minkä vuoksi saman näytelmän eri sovitukset voivat olla hyvin erilaisia.

Miten draama eroaa proosasta?

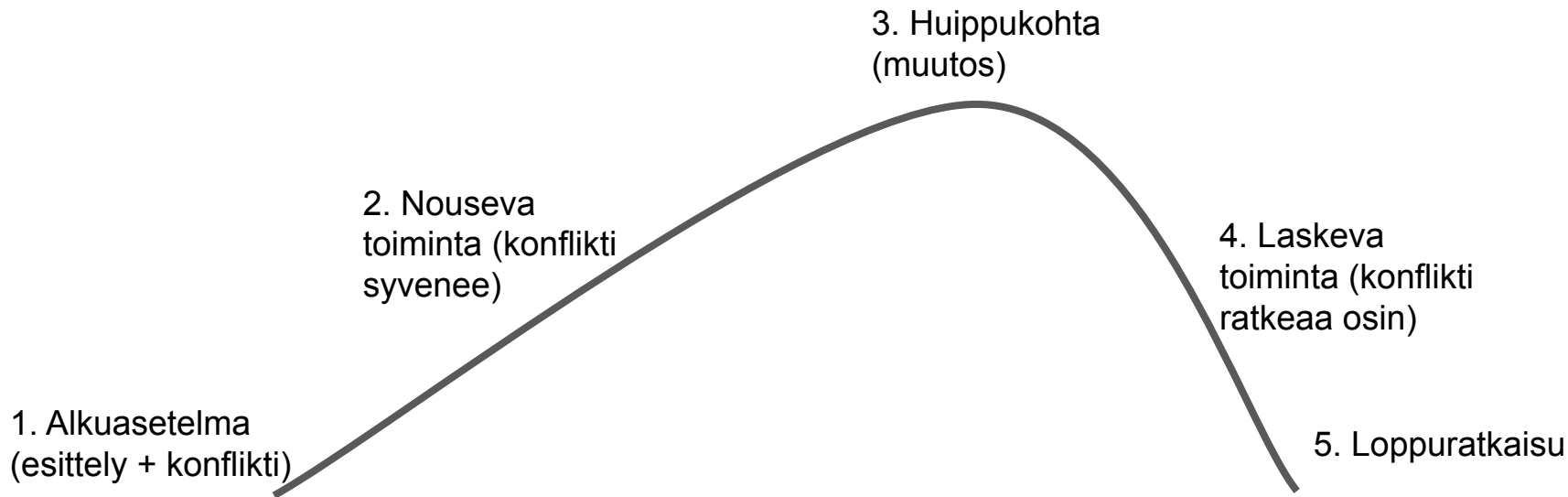
- Draamassa ei yleensä ole kertojaa
- Henkilöiden luonne, tausta ja aiomukset täytyy päätellä **replikeistä eli vuorosanoista**
 - Dialogi = vuoropuhelu
 - Monologi = yksinpuhelu
- **Parenteesit = näyttämöohjeet**
- Draamassa on perinteisesti 1–5 **näytöstä**
- Näytökset muodostuvat **kohtauksista**, joissa keskitytään yhteen tapahtumaan
- Teatteriesitys on moniaistinen teos
 - ilmeet, eleet, liikkeet, sanat, lavastus, puvustus, maskeeraus, musiikki, liikkuva kuva...

Hyödynnä näitä
proosankin
analyysikäsitteitä
draamassa:

*henkilöhahmojen
suhteet, miljöö, aukot,
juoni, teema...*

Draaman kaari

Usein juoni etenee **käännekohtien** kautta vaiheittain, jolloin rauhalliset ja toiminnalliset jaksot vuorottelevat ja koukuttavat katsojan



Draaman kaarta rikkovat teokset

- Tapahtumat esitetään tapahtumajärjestyksestä irrotettuina episodeina
- Unenomaiset kohtaukset, joissa kohtausten välillä ei ole selviä syy-seuraussuhteita
- Teokset, joissa ei ole selvää loppuratkaisua

TULEEKO ESIMERKKEJÄ MIELEEN?

Draaman lajeja

Tragedia = murhenäytelmä	Komedia
alku, keskikohta ja loppu	humoristinen ilmaisu, toiminta ja komiikka
yllättävä käänne tuo sankarille onnettoman kohtalon	yllättävä käänne kääntää päähenkilön elämän onnelliseen suuntaan
epäoikeidenmukaisuus	onnellinen loppu

Immersiivinen teatteri = katsoja otetaan osaksi esitystä

Tragikomedia = lajihybridi, onnellisesti päättyvä vakava näytelmä

Farssi = komedian alalaji (absurdus, loppua kohti kiihtyvä juoni)